

Slavnost Nejsvětější Trojice

VSTUPNÍ ANTIFONA

Trojediný Bůh, Otec i Syn i Duch svatý, nám prokázal své milosrdenství; chvalme a oslavujme ho navěky.

Uvedení do bohoslužby A

Drazí bratři a sestry, buďte vítáni k slavnosti Nejsvětější Trojice. Na počátku naší bohoslužby jsme se žehnali křížem ve jménu Otce i Syna i Ducha svatého. To je stručné vyznání velikého tajemství. Přežehnáváme se Ježíšovým křížem, jeho poslušností až k smrti jsme byli my, neposlušní hříšníci, zachráněni pro život s Bohem. A Bůh se nám dává nyní poznat jako Trojediný. Do tohoto nesmírného tajemství můžeme vrůstat po celý svůj život. Když děláme kříž, může mít naše stručné vyznání víry v Ježíšovu spásu a trojjediného Boha větší hloubku? Dnešní liturgie začíná prohlášením: „Trojediný Bůh nám prokázal své milosrdenství!“ Obráťme se tedy k tomuto milosrdnému Bohu s prosbou za odpuštění našich hříchů.

Uvedení do bohoslužby B

Dnešní slavnost Nejsvětější Trojice má být jakousi rekapitulací, shrnutím všeho, co jsme prožili s Bohem, a zároveň výhledem, jak s ním budeme žít dál. Před tajemstvím Božího bytí se sluší stát v hluboké pokoře, proto nejprve vyznejme svou hříšnost a poprosme za odpuštění.

Nebo:

Smysl dnešní slavnosti ozřejmuje jeden ze základů naší víry. Bůh ve třech osobách - to znamená, že věříme v Boha, v němž se děje plodná a osvobozující komunikace. Ježíšův Bůh není osamělý, do sebe uzavřený. Je to Bůh plný nepředstavitelně obšťastňujícího života. V jediném Bohu jsou tři osoby navzájem spojeny tak, že jsou skutečně Jedním. Svorníkem je tu dokonalá láska vytvářející otevřenost a komunikaci. Proto můžeme tohoto Boha oslavovat jako svého Boha, který je Jeden ve třech osobách, neboť nikdy nezakoušíme tak intenzivně svůj život, jako když něco společně slavíme a sdílíme. A naopak: kdekoli se podaří navázat komunikaci mezi námi lidmi, je v tom také něco svátečního, slavnostního, Božského.

Uvedení do bohoslužby C

Slavnost Nejsvětější Trojice nám připomíná nejen velikost Boží, ale i velikost naši: Jsme stvořeni, jsme tu, abychom byli a žili k podobě trojjediného Boha, k Božímu obrazu. Obnovme v sobě Boží podobu tím, že se kajícím odřekneme všeho, čím jsme se ve svém smýšlení, mluvení a jednání odvraceli od Boha.

Nebo:

Božím tajemstvím nemusíme přijít na kloub. Můžeme je ale vnímat, krůček po krůčku do nich vnikat a těšit se i z toho, že cesta poznávání nekončí. Trojjediný Bůh může dál a dál přitahovat naši pozornost.

Říká se Sláva na výsostech Bohu

VSTUPNÍ MODLITBA

Bože Otče, tys poslal světu svého Syna a svatého Ducha, a zjevils tak lidem tajemství svého vnitřního života; dej nám, abychom toto tajemství v pravé víře vyznávali, abychom hlásali jedinou věčnou slávu a klaněli se společné svrchované moci jediného Božství ve třech osobách. Prosíme o to skrze tvého Syna Ježíše Krista, našeho Pána, neboť on s tebou v jednotě Ducha svatého žije a kraluje po všechny věky věků. - Amen.

Cyklus A:

Uvedení do 1. čtení

Když se člověk pokouší vymyslet, jaký Bůh je, vymyslí modlu, protože Bůh je nad lidským chápáním. Text prvního čtení následuje v Písmu svatém po úryvku o zhotovení zlatého telete a o Hospodinově příslibu zjevit Mojžíšovi svou slávu. Mojžíš vystupuje na horu, aby obnovil narušenou smlouvu mezi Hospodinem a lidem. Pán se mu zjeví s božskými atributy, mezi kterými se vyjímá Boží milosrdenství. Mojžíš prosí, aby Bůh prokázal toto milosrdenství svým odpuštěním. A jak Bůh odpovídá? Zjevuje mu vskutku svou lásku a své milosrdenství.

1. ČTENÍ Ex 34,4b-6.8-9 *Hospodin, Hospodin, Bůh milosrdný a milostivý.*

Čtení z druhé knihy Mojžíšovy.

Mojžíš časně ráno vstal a vystoupil na horu Sinaj, jak mu přikázal Hospodin; v ruce měl dvě kamenné desky.

Tu sestoupil Hospodin v oblaku, Mojžíš se tam vedle něho postavil a vzýval Hospodinovo jméno. Potom Hospodin prošel kolem něho a zvolal: „Hospodin, Hospodin, Bůh milosrdný a milostivý, shovívavý, velmi laskavý a věrný!“

Mojžíš se rychle vrhl k zemi, klaněl se a řekl: „Pane, jestliže jsem našel u tebe milost, ať jde Pán uprostřed nás. Ano, je to lid tvrdé šíje, ale odpusť naši vinu i náš hřích a přijmi nás jako dědictví.“

Slyšeli jsme slovo Boží.

Dan 3,52.53.54.55.56

Požehnaný jsi, Pane, Bože našich otců,

Odp.: chvályhodný a svrchovaně velebený navěky.

Požehnané je tvé slavné svaté jméno

Odp.: a svrchovaně chvályhodné a velebené navěky.

Požehnaný jsi ty ve svém svatém slavném chrámě

Odp.: a svrchovaně chvályhodný a slavný navěky.

Požehnaný jsi ty na svém královském trůně

Odp.: a svrchovaně chvályhodný a velebený navěky.

Požehnaný jsi ty, který shlížíš na hlubiny a trůníš na cherubech,

Odp.: a svrchovaně chvályhodný a velebený navěky.

Požehnaný jsi ty na klenbě nebes

Odp.: a velebený a plný slávy navěky.

Uvedení do 2. čtení

V prvním čtení jsme slyšeli co říká Bůh. Ve druhém čtení uslyšíme, co učí Církev. Tři verše 2. čtení nám dovolují poznat dva úkony starobylé liturgie: za 1. liturgické políbení jako znamení bratrského a sesterského vztahu; a za 2. pozdrav či přání, které křesťané vyslovovali ve jménu Nejsvětější Trojice.

2. ČTENÍ 2 Kor 13,11-13 *Milost Ježíše Krista, láska Boží a společenství svatého Ducha.*

Čtení z druhého listu svatého apoštola Pavla Korint'anům.

Bratři a sestry, žijte radostně, zdokonalujte se, buďte přístupní napomínání, buďte svorní, žijte v pokoji, a Bůh, dárce lásky a pokoje, bude s vámi.

Pozdravujte se navzájem svatým políbením.

Pozdravují vás všichni věřící.

Milost Pána Ježíše Krista, láska Boží a společenství svatého Ducha s vámi se všemi!

Slyšeli jsme slovo Boží.

ZPĚV PŘED EVANGELIEM Srov. Zj 1,8

Aleluja. Sláva Otci i Synu i Duchu svatému, -
Bohu, který je, který byl a který přijde. Aleluja.

Uvedení do 3. čtení

Také v evangeliu se nám Bůh představuje ve své veliké lásce: nechce člověka soudit či zahubit, ale zachránit. Úryvek dnešního evangelia navazuje na rozhovor Pána Ježíše s Nikodémem. Nacházíme v něm ústřední tajemství naší víry: Kristovo utrpení a Otcovu lásku, která zachraňuje člověka. Toto Boží jednání vyvolává rozdělení, protože někteří tuto lásku přijmou, jiní však nikoli.

EVANGELIUM Jan 3,16-18 *Bůh poslal svého Syna, aby svět byl skrze něho spasen.*

Slova svatého evangelia podle Jana.

Ježíš řekl Nikodémovi:

„Tak Bůh miloval svět, že dal svého jednorozeného Syna, aby žádný, kdo v něho věří, nezahynul, ale měl život věčný. Bůh přece neposlal svého Syna na svět, aby svět odsoudil, ale aby svět byl skrze něho spasen. Kdo v něho věří, není souzen; kdo nevěří, už je odsouzen, protože neuvěřil ve jméno jednorozeného Syna Božího.“

Slyšeli jsme slovo Boží.

PO VZORU SVATÉ TROJICE

Obyvatelstva na světě přibývá, orné půdy ubývá, výdajů na zbrojení také rok od roku přibývá. Tváří v tvář všem napětím života a světa si křesťanství slaví své svátky, jak je přináší církevní rok. Není to snad přehlížení naléhavých potřeb naší doby? Není to odvrácení pohledu od zásadních starostí lidstva k věcem nedůležitým? My si tu dnes slavíme tajemství Trojjediného Boha, místo abychom si lámali hlavu nad bídou a hladem světa. Nejsme my křesťané snílkové a ilusionisté? To by si o nás snadno mohl myslet ten, kdo zná křesťanství jen povrchně; kdo neví, co křesťanské pojmy znamenají. Třeba právě to naše mluvení o svaté Boží Trojici. Kdo zná křesťanství, ten ví, že právě těmito výrazy se shrnuje návod na správné osobní vztahy lidí mezi sebou. Že se tu názorně ukazuje, jak život každého člověka má být otcovsky životodárný, synovsky činorodý a naplněný Duchem lásky. Ty naše výrazy o Trojjediném Bohu znějí poněkud starobyle. Proto je naším úkolem stále znovu je nově a srozumitelně vysvětlovat. Vždyť trojiční učení křesťanství, to není především nauka, tedy mudrování, jak ty tři osoby jsou jeden Bůh. To je zvěst o Bohu, který vstupuje do lidského života, do mého a tvého života, bratře, sestro. To je zvěst, jak chápat smysl života.

Je to kázání o Bohu živém a jednajícím. O Bohu, který vstupuje do lidských dějin, vysvobozuje z hříchu a nabízí člověku pravou svobodu, aby uměl

volit mezi dobrem a zlem. Je to zvěst o Bohu, který se v člověku Ježíši ztotožnil s lidskou bídou a otevřel lidstvu novou budoucnost. Je to zvěst o Duchu svatém, Duchu lásky. Je to zvěst, že můj a tvůj život je určen vztahem k Bohu - milujícímu protějšku, který mi odpouští, kterému mohu věřit. Tak nějak by mělo znít pojednání o svaté Trojici. Ale sama podstata věci, ta zůstává stále táž a je stále stejně nezbytná: Lidé všech věků musí hledat. A čím je nás víc, tím usilovněji musíme hledat, jak dojít k spolupráci všech lidí dobré vůle na celém světě, aby společně usilovali zajistit pokoj bez násilí, aby společně hledali, jak přemoci zlo dobrem. A tak prastaré trojiční učení křesťanů o funkci otcovství a synovství, o vztazích lásky mezi nimi, nebude zastaralé ani ve světě našich dětí, ale bude pro ně ještě víc životní nezbytností než je dnes. Zahloubejme se tedy do tajemství svátku Boží Trojice. Přemýšlejme, jak člověk, Boží obraz, má v sobě obrazy a zpodobovat vztahy Boží Trojice.

JSME OBRAZEM TROJEDINÉHO BOHA

Shromáždili jsme se tu dnes, abychom oslavovali a obdivovali tajemství Nejsvětější Trojice. Proč je máme obdivovat? Možná, že vám to zní nezvykle, neboť naše generace je už unavena množstvím obdivuhodných událostí a objevů, už se odnaučila čemukoli divit. Kdyby nebylo té unavenosti, museli bychom víc než se jen divit. Užasli bychom při zamyšlení nad bohatstvím Božího života. Dnes je málo naděje, že se ve vás právě teď probudí dítě, které se umí zastavit nad něčím neznámým a nepochopitelným, třeba nad takovým mravenišťem, kdy dokáže na chvíli zapomenout na celý svět a být jen samá pozornost. Přesto dnes s pomocí Ducha svatého obdivujeme tu tajemnou krásu Božího bytí v Nejsvětější Trojici. Nedělejme si žádnou naději, že to tajemství pochopíme. To bude až naší pracovní náplní v nebi: objevovat, poznávat a obdivovat Boha tak, jak je. Teď můžeme myslet jen v lidských a nikoli Božích představách. Má to ovšem nevýhodu, že tím dráždíme naše nevěřící okolí. Jim se pak zdá, že si Boha člověk stvořil ke své podobě. Ale my dobře víme, že je to naopak, že člověk je Božím obrazem. Využijme toho, že jsme Božím obrazem, a pokusme se zahlédnout v nás lidech něco z Božského originálu.

My totiž máme také trojjednost: Máme schopnost bytí, máme schopnost poznání a máme schopnost lásky. Z harmonie těchto tří složek vzniká jakýsi akord, souladný celek lidského života. Pouze to prvé, živé bytí, má rostlina. Bytí a schopnost poznávat má zvíře. Bytí, poznání a lásku má Bůh a také člověk, Boží obraz. Vědí to muzikanti i ti nemuzikální, že v libě znějícím akordu při tercii, musí být všechny tři tóny v souladu. Tak je to i u člověka. Kde to skřípe, kde je rozvrat, tam vypadla některá složka tohoto akordu: To první, bytí, které zavazuje si vážít života, netoužit po smrti, odmítat sebevraždu. Pohrdat životem svým i jiných je pohrdání Bohem, dárcem bytí. Druhá složka - schopnost poznání, zvědavost, plní lidské bytí těmi největšími dobrodružstvími: radostí z poznávání dosud neznámého, radostí z objevů. Třetí složka, schopnost lásky, je

nejmocnějším faktorem lidského života. Kdo jí pohrdá, kdo ji odmítá, odlidšťuje svou existenci a tím se vzdaluje i Bohu.

Vždyť to nejsrozumitelnější, co nám kdy bylo řečeno o Bohu, je, že „Bůh je láska.“ Sám Pán Ježíš nám dnes v evangeliu připomíná: „Tak Bůh miloval svět, že dal svého Syna.“ A vzpomeňme, že řekl také toto: „Podle toho svět pozná, že jste moji učedníci, budete-li mít lásku.“ Rozumíš? Natolik jsi Božím obrazem, nakolik umíš milovat, nakolik jsi milý. Zopakujme si, co jsme nad tajemstvím Boží Trojice nyní vyzbrozovali: Bůh, původce všeho, je Bůh Otec a tvé bytí je dárek od něj. Bůh Slovo, Moudrost, je Boží Syn. Jeho darem je zjevení, všechno poznání, radostná zvěst Evangelia. Bůh, zosobněná Láska, je Duch svatý. Tvá laskavá tvář je zrcadlem Boží lásky. Mé bytí se stává Božím podle toho, jak rostu v poznávání a jak rostu v lásce. To je život svaté Trojice v člověku, Boží soulad, ten akord. Jak je to krásné! Je to vpravdě spravedlivé, vpravdě se sluší, abychom za to všechno dnes Pánu Bohu s obdivnou radostí poděkovali.

TAJEMSTVÍ, Z NĚHOŽ ŽIJEME

Kdybychom si tu udělali dotazníkovou akci, o čem byste si přáli, aby se kázalo, pak otázka po Nejsvětější Trojici by se tu asi neobjevila. Lidé mají problémy s hledáním smyslu života, mají problémy ve svědomí, v manželství, s dětmi, ale svatá Trojice? Co to může mít za význam pro náš každodenní život, že je jeden Bůh ve třech osobách? Písmo svaté je však jiného mínění. To dosvědčují i čtení dnešní slavnosti: „Bůh dal svého jednorozeného Syna, aby žádný, kdo v něho věří, nezahynul.“ Jakkak by se nás to netýkalo, jestliže Bůh je náš milující Otec, jestli se nám chce dát poznat ve svém Synu, zda chce s námi jít naším životem ve svém Duchu. To je cesta Boha k člověku. Týká se nás to i v opačném směru: totiž jaká je cesta člověka k Bohu. Křesťan je ten, kdo s Ježíšem v síle Ducha svatého jde svým životem k nebeskému Otcovi. V Kristu a v Duchu svatém se nám Bůh projevuje. Řekneš si: „Dobrá, zní to tak hezky, nic proti tomu. Ale nic konkrétního si pod tím nedovedu představit.“ Jenže o Bohu se konkrétně mluvit nedá. Jakmile začneš nějak konkrétně vypodobovat Boha, už vyrábíš modlu. Naše výrazy na popsání Boha prostě nestačí, protože to jsou výrazy konečné, kdežto Bůh je nekonečný. Boží jednání je neprobádatelné. Bůh je a vždy bude pro člověka tím největším tajemstvím.

Ale jakpak se s tím srovnává, co říká Písmo svaté, že Bůh je poznatelný, že Boha může poznat každý, a proto že nevěra nemá omluvy? Zde je nutné rozeznávat: Nelze sice poznat, jaký Bůh je sám v sobě, ale je možné poznat, že Bůh je. Vždyť máme před sebou svět, tedy jeho dílo. Bylo tu i mínění, že svět vznikl sám od sebe. Ale to nikdo rozumný už dnes nebere vážně. To si tak mohli myslet ještě tak v předminulém století, když netušili, jak je svět složitý. Dnes víme, kolik tisíc lidí muselo moc pracovat a vymýšlet, aby sestrojili například umělou družici, automatickou stanici, kterou vysíláme do vesmíru, aby létala kolem země. Kdyby někdo řekl, že taková družice vznikne sama, jen tak

náhodou, považovali bychom ho za šprýmaře nebo blázna. Podobné zkušenosti už máme ze všech oborů vědy. Třeba z medicíny. Co to dalo práce, než se podařilo sestrojít umělé srdce, pomůcku, aby se při operacích mohlo srdce člověka na chvíli vyřadit z provozu. A přesto to lidské je nesrovnatelně dokonalejší. Kdo by dnes věřil, že se stvořilo samo, jen tak náhodou?

Je tedy možné pochopit, že vesmír, tvorstvo, není chaos nesčetných náhod, že všude, kam se podíváme, jsou stopy inteligence Boha Stvořitele, autora přírodních zákonů. Je možné poznat, že Bůh je. Proč tedy někteří lidé přesto nevěří? Protože si nedovedou představit, jaký Bůh je sám v sobě. Téhle potíže víry si byl vědom už Mojžíš, proto jsme slyšeli v prvním čtení, jak se domáhá, aby se Bůh ukázal mezi lidmi, aby se dal vidět: „Ať jde Pán uprostřed nás! Tento lid je tvrdé šíje.“ Nechtějí věřit v Boha, kterého nevidí. I dnes je mnoho lidí, kteří když slyší o Bohu, mávnou rukou a řeknou: „Ale, kdoví, jak to všechno je, žádný ho neviděl.“ Také apoštolové se na Pánu Ježíši domáhali, aby jim ukázal Otce, o kterém pořád mluví: „Pane, místo mluvení nám ukaž toho svého Otce a stačí nám to.“ Ale Ježíš jim odpověděl: „Kdo vidí mne, vidí i Otce. Kdo slyší mne, slyší Otce.“ Máme evangelium, kde ústy Pána Ježíše mluví Boží hlas. Je to pomoc, ale zase to žádá víru! Máme i další pomoc: Ducha svatého. Cítíme jeho dobrá vnuknutí, prožíváme chvílky radosti. Ale zase ho není vidět, zase si jej nedovedeme představit. I Duch svatý je tajemství a vyžaduje víru.

A tak musíme říci: Trojjediný Bůh je ve svém Otcovství, v Synu i ve svém Duchu poznatelný, že je, ale zůstává tajemstvím, jaký je. Slovo tajemství někteří vědci neměli rádi, dávali mu podobný význam jako nerozum a nesmysl, prostě je dráždilo. Vědci předminulého století si představovali, že neznámého a tajemného bude kolem člověka stále ubývat tak, jak roste vědění a poznání, že není nerozlučitelných tajemství. Dnes víme, že jsme tajemstvími všude kolem sebe obklopeni a že je nikdy beze zbytků neprobádáme. Ano je to tak. Hmota je tajemství. Energie je tajemství. Život je tajemství. A je Tajemství všech tajemství, kterému dáváme starobylé jméno Bůh. Vidíme kolem sebe dílo Boha Stvořitele, slyšíme v evangeliu hlas Božího Syna, cítíme vanutí a inspiraci Ducha svatého v dobrých vnuknutích, ale Boha nevidíme. Celý život žijeme v něm, v jeho lásce a milosti, ale skrze víru. Máme však slíbeno: Když ve víře, naději a lásce vytrváme, uvidíme ho tváří v tvář a spočineme v jeho náručí. Upevněme tedy svou víru jejím společným vyznáním.

CÍRKEV JE STÁLÉ MLÁDÍ SVĚTA

Víte, co je to Coelacanth Latimeria? Není divu, že ne. Ona to je totiž ryba, která už před 60 miliony let vymizela z moří. Paleontologové ji znali dlouho jen jako zkamenělinu, dávno vymřelého tvora, avšak japonští rybáři tuto rybu vytáhli najednou živou z hlubin Indického oceánu. Před časem, v době koncilní obnovy přišla k jednomu biskupovi delegace. Stěžovali si, že v Církvi jsou stálé novoty, žádali, ať už se s tím přestane. Biskup jim začal vypravovat o téhle

předhistorické živé zkamenělé rybě, která přežila svou dobu, ale za cenu, že se stáhla ze světa, z živých moří do temnot vzdálených hlubin. To je to nejhorší, co by se mohlo stát Církvi, kdyby se stala takovou živou zkamenělinou, kdyby se stáhla ze všeho současného dění, z proudů doby, a kdyby si daleko od všeho života zkameněla do nepohnuté neproměnlivosti a tak dál jen živořila, hrdá, že se nemění. Jenže to se přes všechny lidské snahy Církvi nikdy nestane.

Mocné proudy svatodušního vanutí ji stále znovu omlazují a rozhýbávají, vrhají do proudu současnosti. Svatodušní den neskončil minulou nedělí, ten nezná večera, ten se stal stálou přítomností. Je stálým elixírem života, který Církev znovu a znovu omlazuje. Proto mohli koncilní otcové nazvat Církev stálým mládím světa. My dnes slavíme prastarý článek víry, formulovaný už v 5. století, ale jen na první pohled neživotný: článek víry o Nejsvětější Trojici. Když přihlédneme blíž, poznáme, že se nám tu zjevuje radostné poznání, jak lidský život je zcela blízký životu Božímu: Bůh není Velký samotář, on vede takřka rodinný život. Řeknete si, když Bůh je Otec, to je tak trochu podobný mému otci. Ale to by byla špatná představa, právě opačná než skutečnost. Tvůj lidský otec má něco z otcovství Božího. On je obrazem Boha Otce. Podobně i láska pozemských rodičů je obrazem lásky Boží. V některé rodině víc, v některé míň. Někde z obrazu Božího nezbylo nic.

Dokonalým obrazem Boha Otce, jeho pravou podobou, je Boží Syn Ježíš Kristus. Ten je Bůh z Boha, světlo ze světla, pravý Bůh z pravého Boha. Proto ho Otec miluje láskou, kterou nazýváme Duchem svatým. I my máme po celý život s chutí a radostně stále znovu usilovat, abychom se stali stále lepším obrazem Boha, stále více Božími dětmi, abychom měli mezi sebou stále víc Božího Ducha, Boží lásky. Bez tohoto Ducha, bez třetí Božské osoby nebyla by Církev Boží, protože by nevznikla jednota z mnohosti. Bez tohoto Ducha nevznikne rodina ze dvou manželů, národní pospolitost z členů národa. Otec je Stvořitel, je Původ. Syn je dokonalý obraz, otisk pečeti. Duch svatý je láska mezi Otcem a Synem, mezi Tvůrcem a jeho dílem. Článek víry o Nejsvětější Trojici mluví tedy nejen o tajemství Božího života. Mluví i o tajemství života lidského. Nemáme se stát zkamenělinou, ale stávat se stále více Božím obrazem. Stále se obnovovat v lásce.

Říká se vyznání víry.

Přímluvy

Bůh Otec skrze svatého Ducha vzkřísil svého Syna Ježíše Krista z mrtvých a nám dává svou milost, abychom i my pro spojení s Kristem povstali ze smrti k životu. Prosme našeho nebeského Otce skrze jeho jednorozeného Syna v jednotě Ducha svatého:

Otče, pošli ve jménu svého Syna na pomoc své Církvi svatého Ducha, aby ji uchoval v jednotě dokonalé pravdy a lásky.

Pošli dělníky na svou žeň, aby učili všechny národy a křtili je ve jménu Otce i Syna i Ducha svatého a posilovali je ve víře.

Pomáhej všem, kdo jsou pronásledováni kvůli tvému Synu, neboť on sám přislíbil, že jim dáš Ducha pravdy, aby v nich mluvil.

Dej, ať všichni poznávají, že jsi se svým Synem a Duchem svatým jeden jediný Bůh, aby v tebe věřili, v tebe doufali a tebe milovali.

Dej zemřelým účast na věčném životě ve slávě tvého království, kde se svým Synem a Duchem svatým od věků vládneš.

Bože Otče, tys poslal svého Syna a svatého Ducha, a zjevil jsi nám tak tajemství svého vnitřního života; dej, abychom stále více pronikali do tohoto tajemství. O to prosíme skrze Krista, našeho Pána. - Amen.

Cyklus B:

Uvedení do 1. čtení

První čtení je z Mojžíšových napomenutí vyvolenému lidu. Zdůrazňuje především, že je jeden Bůh, dárce života.

Nebo:

Žádný jiný národ na zemi neudělal takovou zkušenost s Hospodinem jako Izraelité v Egyptě: byli vyvoleni Bohem a to tak mocnými divy. Tato zkušenost byla doplněna na Sinaji: Izrael slyšel Boží hlas a zůstal naživu. To proto, aby poznal, že Hospodin je blízko a přináší život, ne smrt. Izrael tak má nabyt jistotu, že Hospodin je jediný Bůh a že bez něj není život.

1. ČTENÍ Dt 4,32-34.39-40 *Je to Hospodin, Bůh nahoře na nebi jako dole na zemi; není jiného bohu.*

Čtení z páté knihy Mojžíšovy.

Mojžíš řekl lidu:

„Ptej se dávných dob, které tě předcházely ode dne, kdy Bůh stvořil člověka na zemi, ptej se od jednoho konce nebes k druhému: stalo se někdy něco tak velkého nebo bylo něco podobného slyšet, aby nějaký národ slyšel hlas Boha, mluvícího z ohně, jako jsi slyšel ty, a zůstal naživu? Nebo zkusil nějaký bůh přijít a vyvolit si národ uprostřed jiného národa zkouškami, znameními, divy, bitvami, mocnou rukou, napřaženým ramenem, úžasnými děsnými činy, jak pro vás to všechno učinil Hospodin, váš Bůh, před vašimi zraky v Egyptě?

Uznej to dnes a uvaž v srdci: je to Hospodin, Bůh nahoře na nebi jako dole na zemi; není jiného boha. Zachovávej jeho nařízení a jeho příkazy, které ti dnes

přikazují, abys byl šťastný ty a tvoji synové po tobě, abys dlouho žil na zemi, kterou ti Hospodin, tvůj Bůh, dává navždy.“

Slyšeli jsme slovo Boží.

Žl 33,4-5.6+9.18-19.20+22 Odp.: 12b

Odp.: Blaze lidu, který si Hospodin - vyvolil za svůj majetek.

Hospodinovo slovo je správné, - spolehlivé je celé jeho dílo. - Miluje spravedlnost a právo, - země je plná Hospodinovy milosti.

Odp.

Jeho slovem vznikla nebesa, - dechem jeho úst všechnen jejich zástup. - On totiž řekl a stalo se, - on poručil a vše povstalo.

Odp.

Hospodinovo oko bdí nad těmi, kdo se ho bojí, - nad těmi, kdo doufají v jeho milost, - aby jejich duše vyrval ze smrti, - aby jim život zachoval za hladu.

Odp.

Naše duše vyhlíží Hospodina, - on sám je naše pomoc a štít. - Ať spočine na nás, Hospodine, tvé milosrdenství, - jak doufáme v tebe.

Odp.

Uvedení do 2. čtení

Svatý apoštol Pavel ve druhém dnešním čtení jde dál, než lidé Starého zákona. Ti byli zaměřeni jen na svůj současný život. Pavel připomíná, že jsme dědici budoucnosti, která je krásná a věčná.

Nebo:

Bůh Otec je dárce života, a to skrze Ducha svatého, který nás spojuje s nebeským Otcem a činí z nás jeho děti. A syn, dcera, mají právo na dědictví pravé zaslíbené země v blízkosti Syna, pokud ovšem o Krista Pána stojí a následují ho už teď.

2. ČTENÍ Řím 8,14-17 *Dostali jste ducha těch, kdo byli přijati za vlastní, a proto můžeme volat: "Abba, Otče!"*

Čtení z listu svatého apoštola Pavla Římanům.

Bratři a sestry!

Všichni, kdo se dávají vést Božím Duchem, jsou Boží synové. Nedostali jste přece ducha otroctví, že byste museli zase znova žít ve strachu. Dostali jste však ducha těch, kdo byli přijati za vlastní, a proto můžeme volat: „Abba, Otče!“ Spolu s naším duchem to potvrzuje sám Duch svatý, že jsme Boží děti. Jsme-li však děti, jsme i dědici: dědici Boží a spoludědici Kristovi. Musíme ovšem jako on trpět, abychom tak mohli spolu s ním dojít slávy.

Slyšeli jsme slovo Boží.

ZPĚV PŘED EVANGELIEM Srov. Zj 1,8

Aleluja. Sláva Otci i Synu i Duchu svatému, -
Bohu, který je, který byl a který přijde. Aleluja.

Uvedení do 3. čtení

Evangelium o rozeslání apoštolů se týká též i každého z nás. I my máme získávat Pánu nové učedníky, i my máme šířit kolem sebe Boží království.

Nebo:

Závěr Matoušova evangelia je závět', Ježíšův odkaz: máme pokračovat v hlásání evangelia a křtít ve jméno svaté Trojice, to je skrze úkon křtu čili ponoření do vody ponořit do samotného nitra Nejsvětější Trojice.

EVANGELIUM Mt 28,16-20 *Křtíte je ve jménu Otce i Syna i Ducha svatého.*

Slova svatého evangelia podle Matouše.

Jedenáct učedníků odešlo do Galileje na horu, kam jim Ježíš určil. Uviděli ho a klaněli se mu, někteří však měli pochybnosti.

Ježíš k nim přistoupil a promluvil: „Je mi dána veškerá moc na nebi i na zemi. Jděte tedy, získejte za učedníky všechny národy, křtíte je ve jménu Otce i Syna i Ducha svatého a učte je zachovávat všechno, co jsem vám přikázal.

Hle, já jsem s vámi po všechny dny až do konce světa.“

Slyšeli jsme slovo Boží.

JAK VIDĚT BOHA

Pán Ježíš v dnešním evangeliu učedníkům poroučí: „Křtíte ve jménu Otce i Syna i Ducha svatého,“ a ve jménu Nejsvětější Trojice jsme také i my byli pokřtění. Děti, už jste o tom přemýšlely, jak je to s Bohem ve třech osobách? A jak si můžeme toho Boha vůbec představit? Někdo vám na takovou otázku možná řekne, že je to zkratka tajemství, že se o tom nemá mudrovat, ale že se má tomu věřit. Je pravda, že je to tajemství, to znamená, že je nikdy až do dna neprohlédneme, ale přesto o tom přemýšlet máme: na kousek se přece jen dohlédnout dá, a i to, kam dohlédneme, je moc krásné a radostné: Můžeme tu vytušit krásu Boží velikosti. Poslouchejte, jak o tajemství Boží velikosti dovedl vypravovat hezké podobenství slavný ruský spisovatel Tolstoj: Jednou žil na daleké Rusi král. Byl to dobrý král, mnoho pro své poddané udělal, a nevedl žádné války. Tak si žili dobře, král i jeho národ, a lid krále miloval. Když král

zestárnul, začal být nespokojený: „Mnoho zemí jsem procestoval, vše, co je na světě pozoruhodné, jsem viděl, ale toho největšího, Boha, toho jsem nespátřil. Jestliže mi chcete dopřát, abych mezi vámi šťastně umřel, ukažte mi ještě Boha. Po ničem jiném už netoužím!“ Celý národ se radil a namáhal, jak králi vyhovět. Učenci a kněží začali spisovat moudré řeči a kázání, malíři malovali obrazy a symboly, básníci vymýšleli metafory, ale králi to stále moc neříkalo, nevěděl si s tím rady: Boha neviděl.

Tu přišel z venkova pastýř. Pastýři mají čas přemýšlet a tak, jsou-li bystrého rozumu, ledacos vymyslí. Náš pastýř vyvedl krále ven z paláce a řekl mu: „Podívej se na slunce!“ Král se podíval, ale hned zrakem ucukl: „To nejde, to bych oslepl!“ „Tak vidíš, králi,“ povídá pastýř, „slunce je jen nepatrný kousek Božího stvoření, nepatrné dílo velikého Boha, a nemůžeš na ně pohlédnout, abys neoslepl. Jak chceš tedy svýma očima vidět samého Boha, našeho Stvořitele?“ Tohle král pochopil a uznal. Ale hned pastýře prosil, když je tak chytrý, aby mu ještě zodpověděl další otázku, která mu vrtá hlavou: „Pověz mi, pastýři, co bylo před Bohem? Co bylo dřív, než byl Bůh?“ Pastýř řekl králi: "Začni počítat, pěkně od začátku!“ Král začal: „Jedna, dvě tři atd.“ „Ne,“ řekl pastýř, „začni od samého začátku, ještě před jedničkou!“ „Ale to přece nejde, před jedničkou přece už žádné číslo není, tam už je jen nula!“ „Vidíš,“ řekl pastýř, „před Bohem také nic není. Bůh je počátek všeho, co je.“ „Už rozumím,“ radoval se král. „Teď mi ještě pověz třetí, co nevím: Co Bůh dělá? Co dělá Bůh s námi lidmi?“ „I na to je odpověď lehká,“ řekl pastýř. „Ale musíš z trůnu dolů a vyměnit si se mnou šaty!“ Když to král udělal, sám už pochopil: „Aha, už rozumím. Pán Bůh to dělá právě tak, jako já teď! Sestupuje ze svého věčného trůnu, přijímá šat a podobu člověka. Slouží lidem a dělá z nich královské děti.“ Tak jako král v té legendě, tak mohli před dvěma tisíci roky lidé vidět vskutku Boha: V Pánu Ježíši se Bůh stal člověkem. Kdo viděl Ježíše, viděl vlastně i nebeského Otce. Kdo slyšel Ježíše a uvěřil mu, ten přijímal jeho svatého Ducha.

Milé Boží děti, vy malé i vy velké, když vás napadnou někdy podobné otázky jako toho krále, nehledejte Boha v učených knihách filosofů ani přírodovědců. Nehledejte ho v kosmických hlubinách. Otevřete si evangelium. Čtěte si, co dělal Pán Ježíš, snažte se jednat podobně jako jednal a smýšlel on. Kdo jde za Ježíšem, kdo přijímá jeho Ducha, ten jde za Otcem. Boží Trojice je tajemství, ale líbezná a blízká tajemství: Bůh je náš nebeský Otec. Boží Syn je náš lidský bratr. Duch svatý je dech Boží svatosti a Boží síla v nás. Trojí osobu má Bůh, přichází vstříc člověku v trojí podobě, ale v sobě je jen jeden, jeden plamen: plamen Lásky. Jeden plamen lásky. Slavme tedy dnes jednoho Boha v Trojici a prosme Otce Stvořitele, aby nás učinil nástroji své tvůrčí síly. Prosme Syna Vykupitele, aby nás učinil nástroji své lásky. Prosme Ducha Posvětitel, aby nás učinil nástroji své milosti.

ZNAMENÍ KŘÍŽE

Chlapci a děvčata, jistě někteří z vás máte malé sourozence. A rodiče vám starším je také někdy svěří, abyste na ně dávali pozor. Když se malému stane jen něco málo, třeba se svalí nebo se o něco uhodí, hned začne brečet a volat, ne po vás, ale vždy jen po mamince. Nebere vás jako ochránce. Dělalí to tak všechny děti. Jak se jim něco stane, nebo jak se něčeho bojí, hned začnou volat maminku. Maminka, to je pro dítě bezpečí, u maminky se děti nebojí. My starší už víme ještě víc a vy mladí tu zkušenost také uděláte, že nejen malé děti, ale i dospělí potřebují pocit bezpečí. Maminka potřebuje bezpečnou oporu v tatínkovi, ve svém muži. Muž hledá oporu, jistotu a porozumění u své ženy. Je ještě jedno jméno, které voláme v nebezpečí, jako malé děčko volá maminku. Jméno, které nám dodává jistoty, potřebné k životu. Je to jméno Boží. Dnešní bohoslužbu, tak jako každou bohoslužbu a každou modlitbu, začínáme slovy: Ve jménu Otce i Syna i Ducha svatého. Vyslovením této krátké modlitby se stavíme do Boží ochrany. Je to vzývání Boha ve třech osobách a má nám vždy připomenout, že Bůh je nad námi, s námi a v nás. Říkáme tato slova často, ale většinou při tom moc nepřemýšlíme, co znamenají. Říkáme „Ve jménu Otce“ a zvedáme přitom ruku nahoru, ukazujeme rukou k Bohu. Víme dobře, že Bůh je všude, ale už s námi asi do smrti zůstane vžitá představa, že Bůh Otec je nad námi a shůry nás zahrnuje otcovskou láskou a péčí. Potom říkáme „i Syna“ a ruka jde shora dolů. Připomínáme si tím, že Bůh v svém Synu sestoupil do našeho lidství, stal se spolu s námi člověkem. Zůstává s námi a mezi námi provždy, po všechny časy, aby nám pověděl o Otcí, abychom ho poznali a měli rádi.

Dále děláme rukou čáru vodorovnou a jmenujeme třetí božskou osobu, Ducha svatého. Vodorovná čára od jednoho ramene k druhému ukazuje, jak působí Duch svatý v nás. Spojuje nás, sjednocuje do společenství jedné Boží Církve, jednoho Kristova těla. Na konci bohoslužby budeme zase jako na začátku vzývat jméno Boží Trojice: Jděte, a požehnání Otce i Syna i Ducha svatého buď s vámi se všemi. Jděte, jste tedy posláni. Latinsky se poslání řekne missio, odtud pochází i slovo misie. Ne do misií v pralesích, ale do misií zde, kolem nás, k našim bližním, malým i velkým bratrům a sestrám jsme posláni. I ti se často, stejně jako vaši malí sourozenci, cítí tak osamělí, též se bojí a hledají matku, matku Církve, kterou ještě neznají, o níž vy jim máte povědět, protože vy ji už znáte. Dělejme v tyto dny znamení kříže velmi pozorně a pokaždé si připomínejme, co znamenají ta slova, co znamenají pohyby rukou: Nemusíme se bát. Nad námi je Bůh Otec, který o nás pečuje. S námi je Bůh Syn, Ježíš Kristus, aby nám ukazoval cestu k Otcí. A v nás je Duch svatý, který nás jako magnetem přitahuje k sobě navzájem, abychom se měli mezi sebou rádi, abychom byli svorní a jednotní. Ať je tedy naše dnešní bohoslužba radostným projevem obdivu nad Boží krásou a velikostí.

Říká se vyznání víry.

Přímluvy

Prosme Boha Otce, který pozval do svého království všechny, kdo uvěří v jeho Syna a dají se vést jeho svatým Duchem. Bože jediný v Trojici, prosíme tě:

Probouzej nová kněžská povolání a dej, ať v našich rodinách jsou dobré podmínky pro jejich vznik a růst.

Za věřící lidi celého světa, aby žili v radosti z Boží lásky.

Za kněze ve všech zemích světa, aby kázali Boží slovo srozumitelně.

Za mocné lidi ve vládách světa, aby se chránili pokušení pýchy a tvrdosti srdce.

Za nás, kteří jsme tu shromážděni, abychom žili v důvěře v Boha.

Za mladé lidi, kteří si hledají životního partnera, aby dobře hledali a dobré našli.

Za naše zemřelé, aby zažili velikost Božího milosrdenství.

O to tě, Bože, prosíme skrze Syna v Ducha svatém, vždyť tobě patří čest a sláva na věky věků. - Amen.

Nebo:

Bůh je plný slitování, shovívavý, nejvyšší milosrdný a věrný. Proto se s důvěrou v lásku trojjediného Boha modleme za celý svět a plni naděje volejme:

Za všechny křesťanské církve, aby byly obrazem jednoty Otce, Syna a Ducha svatého.

Za ty, jejichž víru okolí nechápe nebo se jí vysmívá.

Za lidi, kteří žijí v zajetí falešných představ o Bohu a nemohou v něj doufat.

Za všechny, kdo mají moc a vliv a jsou odpovědni za mír a blaho národů.

Za ty, kdo hledají práci nebo vhodné studium, a také za ty, jejichž mzda nezajistí živobytí jejich rodin.

Za všechny, kdo při různých katastrofách přišli o život, o své blízké a přátele, o domov a majetek.

Za oběti nesmyslného násilí a za ty, kdo jsou ohrožováni na zdraví a na životě.

Za hladové a nemocné, za pronásledované a týrané, za uprchlíky, opuštěné a za všechny, kdo trpí.

Za lidi, kteří nikoho nemilují.

Za naše společenství: za věřící i hledající, za horlivé i lhostejné, za šťastné i zoufalé.

Pane, putuj uprostřed nás a vyslyš naše prosby za celé lidstvo. Neboť tys naše útočiště a síla, tvá je všechna moc a sláva na věky věků. Amen.

Cyklus C:

Uvedení do 1. čtení

Ve Starém zákoně ještě zjevení Boha ve třech osobách neznali. Mluvili o Bohu, který žije, který mluví, který jedná. Mluvili o tom, jak jeho Moudrost, jeho tvůrčí slovo, jeho Duch tvoří a udržuje svět. Poslouchejme, jak si dovedli Boží moudrost zobrazit.

Nebo:

Moudrost zjevuje svůj původ, svoji aktivní účast v díle stvoření a úkol ve prospěch lidí: přivést je k Bohu. V tomto úryvku je těžko rozlišitelné, nakolik je zosobnění Moudrosti literárním prostředkem a nakolik novým zjevením. V každém případě nauka o Moudrosti je prohloubena v Novém zákoně a vztažena na Krista.

1. ČTENÍ Př 8,22-31 *Dříve než povstala země, byla počata Moudrost.*

Čtení z knihy Přísloví.

Toto praví Boží Moudrost:

„Hospodin mě vlastnil na počátku svých plánů,
odpradávná před svými skutky.

Od věčnosti jsem utvořena,
od začátku, dříve než povstala země.

Než byly propasti, jsem se narodila,
než byly prameny, bohaté vodou,
dříve než byly zaklíněny hory,
před pahorky jsem se narodila,
dříve než učinil zemi a shromáždění vod,
první hroudy země.

Byla jsem tam, když rozpínal nebesa,
když nad propastí vyměřoval obzor,
když na výsostech upevňoval oblaka,
když dával sílu pramenům oceánu,
když určoval moři jeho meze,
aby vody nepřekročily jeho břehy,
když upevňoval základy země,
tu jsem u něho přebývala jak nejmilejší dítě,
den co den jsem byla jeho potěšením,
před ním jsem si v každou dobu hrála,
hrála jsem si na okruhu jeho země,
rozkoší mi bylo stýkat se s lidmi.“

Slyšeli jsme slovo Boží.

Žl 8,4-5.6-7.8-9 Odp.: 2a

Odp.: Hospodine, náš Pane, -

jak podivuhodné je tvé jméno po celé zemi!

Když se zahledím na tvá nebesa, dílo tvých prstů, - na měsíc, na hvězdy, které jsi stvořil: - Co je člověk, že na něho myslíš, - co je smrtelník, že se o něho staráš?

Odp.

Učinil jsi ho jen o málo menším, než jsou andělé, - ověncil jsi ho ctí a slávou, - dals mu vládnout nad dílem svých rukou, - položil jsi mu k nohám všechno:

Odp.

Ovce i veškerý dobytek, - k tomu i polní zvířata, - ptáky na nebi a ryby v moři, - vše, co se hemží na stezkách moří.

Odp.

Uvedení do 2. čtení

Co bylo prvním starozákonním čtením naznačeno, to se ve druhém čtení obrací na každého z nás osobně: Božímu Slovu, tj. Kristu vděčí svět za své stvoření a my mu vděčíme za smíření s Bohem a za naději na věčný život.

Nebo:

Jedině vírou je možné stále znovu přistupovat k milosti ospravedlnění, tj. k pokoji a přátelství s Bohem. Tato víra oživuje i naději, že jednou bude toto přátelství s Bohem prostoupeno září slávy. Taková naděje není založena na pouhém lidském přání, ale na jistotě Boží lásky k nám. Tato jistota je vnuknuta přímo Duchem svatým přítomným v našem srdci. Tento Duch nás ujišťuje o Boží lásce tím, že připomíná největší a nejkrajnější projev Boží dobroty: Boží Syn zemřel za nás, když jsme byli slabí a hříšní, když jsme dokonce odporovali Bohu.

2. ČTENÍ Řím 5,1-5 *K Bohu máme přístup skrze Krista v lásce, která je nám vlita skrze Ducha svatého.*

Čtení z listu svatého apoštola Pavla Římanům.

Bratři a sestry!

Jestliže jsme ospravedlněni na základě víry, žijeme v pokoji s Bohem skrze našeho Pána Ježíše Krista. Skrze něho totiž máme vírou přístup k této milosti a pevně v ní stojíme. Naše chlouba je také v tom, že máme naději dosáhnout slávy u Boha.

Ale nejen to! Chlubíme se i souženími. Víme přece, že soužení plodí vytrvalost. Vytrvalost plodí osvědčenost, osvědčenost plodí naději. Naděje však

neklame, protože Boží láska je nám vylita do srdce skrze Ducha svatého, který nám byl dán.

Slyšeli jsme slovo Boží.

ZPĚV PŘED EVANGELIEM Srov. Zj 1,8

Aleluja. Sláva Otci i Synu i Duchu svatému, -
Bohu, který je, který byl a který přijde. Aleluja.

Uvedení do 3. čtení

Evangelium slibuje, že Duch svatý uvede učedníky do tajemství, kterým dříve nerozuměli. I nás zneklidňují mnohé otázky, mnohé záhady. Otevřeme se i my Duchu svatému.

Nebo:

Opět se mluví o Duchu jako o nositeli zjevení, jež se učedníkům odhaluje postupně. To, co jim zatím chybí, je celá pravda, tj. ne něco nového, ale spíše prohloubený vhled do plného smyslu této pravdy, ke které patří i Ježíšova smrt jako odchod k Otci a jeho oslavení. Z toho vyplývají dvě důležité věci: i po Ježíšově odchodu bude růst prohloubené poznání Ježíše a jeho poselství. A Duch nepřinese žádné nové zjevení nezávislé na Ježíši. Vše má totiž cíl v Ježíšově oslavení.

EVANGELIUM Jan 16,12-15 *Všechno, co má Otec, je moje; Duch svatý z mého vezme a vám to oznámí.*

Slova svatého evangelia podle Jana.

Ježíš řekl svým učedníkům: „Měl bych vám ještě mnoho jiného říci, ale teď byste to nemohli snést. Ale až přijde on, Duch pravdy, uvede vás do celé pravdy. On totiž nebude mluvit sám ze sebe, ale bude mluvit to, co uslyší, a oznámí vám, co má přijít. On mě oslaví, protože z mého vezme a vám to oznámí. Všechno, co má Otec, je moje; proto jsem řekl, že z mého vezme a vám to oznámí.“

Slyšeli jsme slovo Boží.

ŽIVOT V DUCHU TROJICE

„Měl bych vám ještě mnoho jiného říci, ale teď byste to nepochopili. Až přijde Duch pravdy, ten vás uvede do celé pravdy.“ Pán Ježíš nám zjevil Boha v Trojici. Mluvil o Otci, sebe nazýval Synem a mluvil o Duchu. Tato Boží trojjedinost je nám, křesťanům, tak důležitá, že jí začínáme každou modlitbu ve jménu Otce i Syna i Ducha svatého. Je to hluboké tajemství Boží podstaty a

mudrovat o něm nemá moc smyslu. Ale žít z něj, to smysl má. Dětem pan kaplan kdysi zpodobňoval svatou Trojici při vyučování náboženství takto: v knoflíkové dírcce na klopě si přinesl do školy jetelový trojlístek: tři lístky, a přece jen jeden list. Vytáhl kapesník a složil jej na tři vrstvy. Ale přesto dítě mnoho nechápalo, když řekl: Podobně Bůh je jedna bytost ve třech osobách. O krůček dál človíček mohl pokročit, až když se na gymnáziu učil trochu latinsky a dověděl se, že osoba se latinsky řekne persona a to je zase od slovesa personare, tj. hlasitě zaznívat. Persona, to byla jedna role, jeden hlas na jevišti při divadelní hře. Staří Římané hráli divadlo v maskách a tak jeden dobrý herec mohl personare, tj. dát zaznívat více osobám. Podle toho si člověk mohl představovat, že jeden Bůh nás oslovuje více hlasy: hlasem Otce, Syna i Ducha. Jeden Bůh vystupuje ve třech různých rolích a zůstává přesto stále jeden, stále týž.

Avšak s přibývajícím věkem už se nepokoušíme nahlédnout Stvořiteli nějak pod jeho masku. To už se jen člověk raduje, že Bůh nechce, abychom si ho představovali jako věčného Samotáře. Teď už se jen raduje z toho, co tento článek víry dává pro můj život: Bůh není sám, je v něm živý vztah, partnerství, láska a rozhovor. V Bibli čteme, že jsme stvořeni k Boží podobě, má to tak tedy být i s námi. I my lidé jsme bytosti společenské, i my potřebujeme milovat a být milováni, i nám je dobře ve společenství lidí, kteří se mají rádi. I my potřebujeme, aby nás Duch stále uváděl do pravdy, vedl k bratrskému dialogu místo zlostného hádání. Ani tohle působení Božího Ducha v lidech nebývá leckomu dost srozumitelné. Dovoláváme se ho, kdykoli děláme kříž. Ale většinou zcela bezmyšlenkovitě. Zveme na pomoc Otce, Syna i Ducha, když se křížujeme na začátku modlitby, když chceme udělat první krok na důležité cestu. Žádáme vlastně, aby Boží Osoby vstoupily do našeho života, aby nás změnily, ale co si pod tím představujeme?

Podívejte se na píšťalku. Ležela možná léta zapomenutá v zásuvce nemá. Až když do ní člověk foukne svůj dech, ožije. Lidský dech umí oživit tento nástroj, aby zahrál docela pěknou písničku. Tak je to i s každým člověkem. Až dechem Ducha svatého ožije a moudře promluví. Píšťalka může vydávat různé tóny, hlasy něžné nebo hluboké, radostné nebo teskné. My křesťané máme hrát melodie Pána Ježíše, ale každý po svém, jak kdo jsme a jak umíme. Většina z nás nejsme sice koncertní mistři, ale to nevadí. Nikdo není příliš malý, příliš starý či příliš neschopný, aby na něj Duch svatý nezahrál, když se dá naladit. To je totiž nezbytná podmínka v mnohosti lidí, nástrojů: všichni se musí stejně naladit, musí hrát v jednom duchu. Vidíte, článek víry o Bohu v Trojici není žádná suchá teorie. Má rozhodující důsledky pro život lidí. Z egoistů, kteří myslí jen na sebe, dělá společenství, kde všichni jsou naladěni na jednu tóninu, na Ježíše Krista. Z násilníků dělá lidi snášenlivé a smířlivé, na kterých je možno už zde na zemi zahlédnout odlesk krásy Božího království. Přihlasme se tedy Trojičným Krédem k víře v Boha Otce, který je dárce života; v Boha Syna, který zachraňuje, co se ztratilo; v Božího Ducha pokoje, svornosti a jednoty.

TROJICE ODVAHY

Své příbuzné nejlépe poznáš až tenkrát, když s nimi společně dědiš. Kolik pravdy je v této lidové moudrosti, poznal už možná leckdo z vás, když jste projednávali pozůstalost po rodičích, kteří nezanechali poslední vůli, testament. Napsat závčas pořádný testament a předejít tak sporům a hádkám v rodině, to je důležitá věc. To je korunování zralého života. Dobrou závěti člověk sám sebe přežívá. Proč dnes mluvím o testamentu? Kniha, ze které si tu čítáváme evangelium, se také jmenuje latinsky testament, nový testament. Nová, věčně nová závěť našeho Pána Ježíše. A co nám Pán ve své závěti odkazuje? Říká to svatý apoštol Pavel v dnešním čtení: odkazuje nám podobu svaté Trojice, trojí odvalu: odvalu k životu, odvalu k snášení utrpení. První stránka obrazu Boží Trojice v nás je odvaha k životu. Odvaha k životu, který nám dal Stvořitel. Co je krásnějšího, než člověk, který si chutě žije svůj život! Je důležité, abys byl šťasten. Šťastný člověk je krásnější, vlídnější, úspěšnější. Vychází z něj pohoda a moudrost, protože je smířený sám se sebou a se svým osudem. Je velmi důležité, abychom byli šťastni.

Všichni potřebujeme odvahu k životu. Kolik bezradností, kolik depresí a pesimismu je kolem nás. Všichni potřebujeme přesvědčení, že se vyplatí žít. Že se vyplatí věřit v Boha. Že se vyplatí riskovat. Nedá se žít bez této základní důvěry: Můj Stvořitel mi dal život, mám právo si jej pěkně a radostně prožít i v prostředí všelijak bolavém. Odvaha přijmout svůj život takový, jaký je, odvaha žít radostně ty dobré stránky a možnosti, které i můj život poskytuje, to je vlastně projev důvěry v Boha Stvořitele. Projev důvěry, že nám všem, i každému jednotlivci Otcovský Stvořitel připravil takový život, který stojí za to, aby byl žit. Druhá strana Trojiční podoby křesťana je odvaha k lásce. Odvaha k lásce, jak jí učil Boží Syn Ježíš. Co je krásnějšího, než člověk, který někoho miluje. Který miluje přes riziko, že ten druhý ho může opustit, odmítnout, zradit. Je k tomu potřeba odvahy. My stojíme spíš o to, aby někdo miloval nás. Když člověk ví, že ho někdo miluje, změní ho to. Má najednou elán, sílu, troufá si i hory přenášet.

Jeden psychoterapeut shrnul své životní zkušenosti s pacienty takto: Snad všechny lidské duševní problémy se točí vlastně pořád kolem jedné věci: Člověk běhá kolem dokola a křičí: Tak už mě proboha milujte! Pokouší se všemi možnými způsoby někoho přimět, aby ho miloval. Tak to dělá nemocný. Zdraví to dělá naopak: Hledá někoho, koho by mohl milovat on. Poslechněte zoufalý křik takto nemocného člověka, bolavého touhou být milován: „Chtěl jsem matku a dostal jsem kojeneckou láhev. Chtěl jsem rodiče a dostal jsem hračku. Chtěl jsem rozmlouvat a dostal jsem knihu. Chtěl jsem pracovat a dostal jsem melouch. Chtěl jsem lásku a dostal jsem kariéru. Chtěl jsem štěstí a dostal jsem peníze. Chtěl jsem žít... Chtěl jsem...“ Moc toho chce dítě dnešní doby, a nechápe, že jediná cesta k dostávání je: začít sám dávat. Teprve až se tento

nemocný, který stále žebrel druhé o lásku, vyléčí a naučí se sám mít rád druhé, teprve pak zjistí, že i sám je milován, že dosáhl toho, oč dřív marně usiloval.

Všichni potřebujeme tuto odvahu, abychom vyšli se svou láskou druhým vstříc. Abychom riskli, že se zklameme, abychom se předem úzkostlivě neptali, zda naše láska bude opětována, zda naše dobrá vůle nebude zneužita. Naše odvaha k lásce, odvaha mít rád lidi kolem sebe, to je sama podstata toho, co se nazývá následování Ježíše. Cesta k člověku se vše chápající a vše odpouštějící láskou, která v druhém probouzí. A třetí podobou svaté Trojice v nás je odvaha k utrpení. Odvaha utrpení v síle Ducha svatého. Co je obdivuhodnějšího, než mít odvahu unést utrpení. Když není samozřejmostí mít odvahu k životu, když není samozřejmostí mít odvahu k lásce, teprve není samozřejmostí mít odvahu k nesení životních utrpení. To je dar Ducha svatého, dar moudrosti, rozumu, rady a síly, dar zbožnosti a umění bohobojného spolehnutí na prozřetelnou Boží péči o své stvoření. Tato křesťanova odvaha unést utrpení, to není naivita, která nevidí zlo. To není zbrklá lehkovážnost. Tato odvaha žít i bolavé chvíle je pravý projev působení Ducha svatého v člověku.

V tom je bída života lidí, kteří ztratili víru v Boha: Chtějí žít, ale nemají odvahu k životu. Chtějí být milováni, ale nemají odvahu sami milovat jiné. Chtějí být šťastní, ale nemají odvahu přestat nemoci a trápení. A v tom je jádro radostného poselství Ježíšova evangelia: přijmout jeho životní styl, žít si tak, jak to dělal on. Pak můžeme i my volat se svatým apoštolem Pavlem: Všechno zmožu v tom, který mne posiluje. Pak můžeme mluvit podobně, jak dnes mluvil svatý Pavel ve čtení: „Chlubím se svými souženími, protože soužení plodí vytrvalost. Vytrvalost plodí naději. A tato naděje nás nezklame, protože Boží láska je nám vylita do srdce skrze Ducha svatého, který nám byl dán.“ Anebo jinak, vyjádřeno se svatým Augustinem: „Jsem v Bohu, co může být silnějšího? Bůh je ve mně, co může být krásnějšího?“

Říká se vyznání víry.

Přímluvy

Vyznejme teď svou víru řečí dnešních křesťanů. Přidejte se zvoláním: „Tak věříme a vyznáváme.“

Věříme, že Bůh je tajemný počátek kosmu a princip jeho trvání.

Věříme, že kosmos nevzniká nahodile, ale zákonitě a plánovitě.

Věříme, že přírodní síly, které objevujeme, jsou tvůrčí síly Boha Stvořitele.

Věříme, že přírodní zákony jsou zrcadlem Božího myšlení a moudrosti.

Věříme, že všechen život je výronem Božího života.

Věříme, že v kráse světa objevujeme krásu Tvůrce.

Věříme, že v hádankách a hrůzách světa se setkáváme s jeho nepochopitelností.

Věříme, že Ježíš Kristus nám tohoto nepoznatelného Boha ukázal jako milujícího Otce všeho stvoření.

Věříme v Božího Ducha, který nás vede, abychom lidi, život, svět neničili, ale chránili a rozvíjeli.

V křesťanských rodinách vzbuzuj ochotu darovat Církvi nové kněze, řeholníky a řeholnice.

V tomto Duchu chceme radostně žít a užívat darů života v souladu s Božím řádem, skrze Krista, našeho Pána. - Amen.

Nebo:

Bůh je velký a vznešený a zároveň je nám nablízku. Proto se k němu s důvěrou modleme za všechny lidi a volejme:

Za všechny křesťanské církve: sjednot' nás, Bože, láskou, která pojí tebe s tvým Synem a Duchem svatým.

Za překonání všech nebezpečných rozporů a rozdílů mezi křesťanským a muslimským světem a za pokojné soužití všech národů.

Za všechny, kdo nejvíce potřebují sílu Ducha svatého:

Za mladé lidi, kteří hledají své místo v životě.

Za partnery, kteří ztratili společnou řeč.

Za lidi, kteří v jakékoli nouzi a utrpení touží po záchraně:

Za oběti násilí, zvláště za šikanované děti, a za uzdravení jejich fyzických i duševních zranění.

Za lidi stížené nemocemi a bolestmi, za jejich trpělivost a sílu.

Za lidi, které tíží vlastní vina, aby našli cestu k odpuštění.

Za lidi uzavřené do sebe a za ty, kteří nikoho nemilují.

Za naši církevní obec: ať tě, Bože, nikdy nepřestáváme chválit a radovat se ze spásy.

Bože, náš Otče, vyslyš modlitby, které jsme přednesli v Duchu svatém skrze Krista, tvého Syna a našeho Pána. - Amen.

MODLITBA NAD DARY

Shlédni, Bože, na naši službu, posvět' tyto dary a spolu s nimi přijmi i nás, abychom ti patřili navěky. Skrze Krista, našeho Pána. - Amen.

PREFACE

Jediné božství ve třech osobách

V: Pán s vámi.

O: I s tebou.

- V:** Vzhůru srdce.
O: Máme je u Pána.
V: Vzdávejme díky Bohu, našemu Otci.
O: Je to důstojné a spravedlivé.

Vpravdě je důstojné a spravedlivé, dobré a spasitelné, svatý Otče, všemohoucí, věčný Bože, abychom ti vždycky a všude vzdávali díky. Neboť tys jeden Bůh a jeden Pán se svým jednorozeným Synem a Duchem svatým. Nejsi s nimi jedna osoba, ale jediné bytí v Trojici. A tys nám zjevil, a my věříme a vyznáváme, že tvůj Syn a Duch svatý má s tebou tutéž jedinou slávu. Tímto vyznáním víry v pravé a věčné božství klaníme se i každé osobě zvlášť i jedinému bytí, jediné svatosti a moci. Pro ni tě chválí všichni andělé i archandělé, cherubové i serafové, a bez ustání jedním hlasem volají:

Svatý, svatý, svatý...

ANTIFONA K PŘIJÍMÁNÍ Gal 4,6

Protože jste synové, poslal vám Bůh do srdce Ducha svého Syna, Ducha, který volá: „Abba, Otče!“

MODLITBA PO PŘIJÍMÁNÍ

Náš nebeský Otče, vyznali jsme dnes, že ty se svým Synem a Duchem svatým jsi jediný Bůh a Pán; kéž v nás svaté přijímání posilní tuto víru a prospěje nám ke zdraví duše i těla. Prosíme o to skrze Krista, našeho Pána. - Amen.

K ZAMYŠLENÍ A

Tajemství Nejsvětější Trojice je jedno z nejpodivuhodnějších ve víře křesťana. Není to oříšek k rozlousknutí, ale je to skutečnost, do které je člověk pozván, aby do ní svým životem vstupoval. Pohled na Ježíše nás vede k tomu, kdo ho pro nás poslal a ke komu on sám směřuje, k nebeskému Otci. Dar Ducha, který nám byl slíben, nám umožňuje do těchto hlubokých skutečností vnikat. Pomáhá nám přijímat a chápat to, čemu jen obtížně a zčásti rozumíme. Spása neznamená být zachráněn pro své vlastní plány, ale být zachráněným pro Boha. Ten o nás stojí, zve nás do společenství Otce, Syna i svatého Ducha.

K ZAMYŠLENÍ B

Slavnost Nejsvětější Trojice je oslavou přítomnosti Boha v dějinách. On si vyvolil národ uprostřed jiného národa zkouškami, znameními a divy. Je to oslava přítomnosti Boha v nitru člověka, a ten se stává chrámem Ducha svatého a Božím dítětem. A konečně tato slavnost připomíná přítomnost Boha v Církvi, která učí zachovávat všechno, co Kristus přikázal, a skrze křest přivádí k jeho

tajemství. Jde o blízkou přítomnost a zároveň o přesahující vzdálenost Boha, který je nahoře na nebi jako dole na zemi, Otec, Syn i Duch svatý, Jediný.

K ZAMYŠLENÍ C

Vnímat Boha jako Ježíšova Otce i Otce našeho, vnímat vztah Otce a Syna, tedy Ježíše a jeho Otce, vnímat lásku Ducha svatého, který je spojuje. To je úkol na celý život a šance pro věčnost. Křesťanská víra klade člověku dneška řadu otázek, na které někdy obtížně hledá odpovědi. Křesťanská morálka je v dnešním světě pro mnohé lidi takřka nepochopitelná. Ale ani u jednoho, ani u druhého problému nemáme zůstat. Jsme pozváni k životu s Trojjediným Bohem, a tedy i k poznávání Trojjediného. To je skvělá šance. Vztah k Bohu Otci, vztah k jeho Synu Ježíši, vztah k Duchu svatému jako k osobě Trojice, to je nabídka nejzákladnějších vztahů, na nichž stojí celý náš život a také naše naděje na věčnost.